

Asia: VN/3049/2021

Lausuntopyyntö opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

Lausunnonantajan lausunto opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

1) Opettajarekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin tuottamiin hyötyihin ja rekisterin käyttötarkoituksiin. Onko rekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset kuvattu selvitysraportissa onnistuneesti ja eri tahojen tarpeet ja näkökulmat huomioiden? (Ks. raportin luku 6, osin myös luku 7).

Yliopistojen opetusalan liitto YLL näkee rekisterin perustamisen hyödyllisenä. Keskeisimpiä syitä ovat opettajien koulutusmäärien ennakointi ja hallitseminen, opettajien kelpoisuudet sekä tuki opettajien rekrytoinnissa.

2) Opettajarekisteriin liittyvät haasteet: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisteriin liittyviin haasteisiin. Onko opettajarekisteriin ja sen perustamiseen liittyvä haasteet huomioitu selvityksessä onnistuneesti? (Ks. osin luvut 6, 8 ja 9)

Yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstöä eivät koske yleisen opettajakelpoisuuden samat kriteerit kuin muilla koulutusasteilla. Yliopistopedagogisten opintojen osuus ja vaatimukset vaihtelevat yliopistokohtaisesti, joten toistaiseksi niiden näkymiselle opettajarekisterissä ei ole toistaiseksi perusteita.

3) Opettajarekisterin kohderyhmät ja vaiheittainen eteneminen: Pyydämme kommentteja raportissa esitettyihin opettajarekisterin kohderyhmiin ja vaiheittaiseen etenemiseen. Jos opettajarekisteri perustetaan, mitkä kohderyhmät opettajarekisterin tulisi kattaa, mitä koulutusasteita sen tulisi koskea? Miksi? Onko selvityksessä esitetty opettajarekisterin perustamisen vaiheistaminen tarkoituksenmukaista? (Ks. luku 7)

Opettajarekisteriä tarvitaan viroissa ja toimissa, joista on annettu kelpoisuusmääräykset, ensisijaisesti varhaiskasvatus sekä perus- ja lukiokoulutus. Rekisterin rakentaminen vaiheittain on perusteltua em. yleissivistävää koulutusta preferoiden.

4) Opettajarekisterin sisällöt: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin sisältöihin. Mitä tietoja rekisterin tulisi kattaa? (Ks. luku 7.3)

Henkilökohtaisten tunnistetietojen lisäksi suoritettujen kelpoisuuden tuottavat tutkinnot ja kelpoisuudet opetettavissa aineissa, ml. pedagogiset opinnot ja täydennyskoulutus, työkokemus opetus- ja muissa tehtävissä.

5) Opettajarekisteriin liittyvät tiedonsaantioikeudet ja tietosuojakysymykset: Pyydämme kommentteja opettajarekisteriin liittyviin tiedonsaantioikeuksiin ja tietosuojakysymyksiin. Pitäisikö opettajarekisterin tietojen saatavuus organisoida jotenkin toisin kuin mitä selvityksessä esitetään? (Ks. erityisesti luku 9.5; osin myös muut luvun 9 alaluvut)

Opettajien koulutuksista vastaavat yliopistot ja korkeakoulut ja olemassaolevat rekisterit ovat riittäviä. Rekisteröidyillä täytyy olla oikeus päästä tarkistamaan omien tietojensa ajantasaisuus ja virheettömyys.

6) Opettajarekisterin kustannukset: Pyydämme kommentteja rekisterin perustamiseen ja ylläpitoon liittyviin kustannuksiin. Onko opettajarekisterin kustannukset kuvattu selvityksessä onnistuneesti? Millaisia selvityksen ulkopuolelle jääneitä kustannuksia opettajarekisterin perustamisesta ja ylläpidosta voi aiheutua? (Ks. pääasiassa luku 8.1)

Rekisterin perustamisen kustannukset on arvioitu riittävän luotettavasti.

7) Vaihtoehdot rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle: Pyydämme kommentteja vaihtoehtoista rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle. Onko esityksessä huomioitu riittävän kattavasti muut vaihtoehtoiset tavat tiedonkeruulle? Olisiko selvityksessä esitetylle opettajarekisterille toimivaa vaihtoehtoa, joka tuottaisi tarvittavaa tietoa opettajista? Miten nykyistä kolmen vuoden välein toteutettavaa opettajatiedonkeruuta tulisi kehittää nykyisiä ja tulevia tietotarpeita vastaavaksi? (Ks. pääasiassa luku 8.3, myös 3.4)

Muita vaihtoehtoja, joka tuottaa luotettavaa valtakunnallista, luotettavaa, virheetöntä ja jatkuvasti ajan tasalla olevaa tietoa ei ole.

8) Muut mahdolliset huomiot opettajarekisteriselvitykseen liittyen

Opettajarekisteri on tärkeä rajata varhaiskasvatusta ja yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta koskevaksi, joissa olennaisin tieto on kelpoisuustarkastelu.

9) Kannatatteko selvityksessä kuvatun opettajarekisterin perustamista?

Kyllä, alla kuvatuilla muutoksilla [Kyllä, kelpoisuutta edellyttävien koulutusten osalta, jolloin yliopistosektori jää rekisterin ulkopuolelle.]

Palviainen Santeri
Yliopistojen opetusalan liitto YLL ry